

Lääne-Nigula valla üldplaneeringu avalikul väljapanekul laekunud arvamused ja valla seisukoht arvamuse osas

Nr	Kirja saatja	Kirja sisu	Valla seisukoht
1	Priit Isok, 30.06.2021	Palun eemaldada 3.19.4. Kohaliku tähtsusega kultuuripärandi objektide nimistust nr 26 Rehemaja, Maantee talu Saunja küla, kuna tingimus ...neile peab olema tagatud avalik juurdepääs vähemalt jalgsi... ei ole meile vastuvõetav.	Arvamust arvestatakse ja nimekirjast eemaldatakse objekt nr 26. Tabeli numeratsiooni korrigeeritakse kogu tabeli osas.
2	Priit Isok, 30.06.2021	Kuidas saab kehtestada nii tagurlikud ja passeistlikud piirangud? Pastelsed toonid, ruudukesega aknad, tuulekoda jne??? Katusekalle 30 kraadi on siinses arhitektuuriajaloo võõras ja imporditud siia Soome tehaseajadega. Ka klaas ja plastik (valmistatud naftast) on looduslikud materjalid. Tingimused uute hoonete ehitamiseks: ▪ põhihoone suurim ehitusalune pind on 120 m ² (abihoonel vähem); ▪ suurim lubatud hoone kõrgus on 8,5 m ja korruselisus 2; ▪ hoonete põhiplaan peab olema riskülikukujuline; ▪ põhihoonel on soovitatavalt tuulekoda; ▪ materjalidest eelistada looduslikke materjale (puit, kivi) ning viimistluses kasutada tagasihoidlikke pastelseid toone; ▪ kasutada traditsioonilisi ruutudega aknaid (lubatud on puitimitatsioon); ▪ katusematerjalina on soovitatud puit, roog, kivi (lubatud pole läikiv tsinkplekkkatust ja erksad toonid); ▪ Katuseena on lubatud viilkatus kaldega 30- 45 kraadi.	Arvamust ei arvestata. Esitatud tingimused on kehtinud ka varasemates teemaplaneeringutes ja on toimunud. Järjepidevust ei soovita katkestada, varasemalt pole keegi mitmekümne aasta pikkuse ajaloos puhul pidanud neid valeks.
3	Elering AS, 22.09.2021	Lääne-Nigula valla üldplaneeringu seletuskirjas ptk 3.8.2 Elektrivõrk on kirjas „Uute liinide ehitamisel või olemasolevate rekonstrueerimisel need viia maakaablisse või ümber asulate“. Elering AS rekonstrueerib tulevikus Lääne-Nigula valla territooriumil paiknevad liinid nende olemasoleval trassil samal kujul ehk õhuliinidena. Kaabelliine kavas ei ole. Palun korrigeerige kõnealust punkti üldplaneeringu seletuskirjas.	Arvamust arvestatakse osaliselt. Varasem tekst asendatakse järgneva "Tiheasustusega aladel ja nende piirnevatel lähialadel uute liinide ehitamisel või olemasolevate rekonstrueerimisel tuleb kaaluda nende viimist maakaablisse". Tiheasustusaladel on esteetilisest huvist oluline vähendada õhuliinide hulka. Mis asukohas täpselt ja missuguse maandusliku mõjuga muudatused on saab arutada igal üksikjuhtumil. Nii nagu Tallinnas ja Tartus rekonstrueeritakse õhuliine maaliinideks, nii soovitakse ka Lääne-Nigula vallas tiheasustusalade ruumi korrastada. Oluline on, et seda ei soovita kõikjal vaid tihedamates piirkondades.

Lääne-Nigula valla üldplaneeringu avalikul väljapanekul laekunud arvamused ja valla seisukoht arvamuse osas

<p>4</p>	<p>Enefit Green, 27.09.2021; TO-JUH-6/210</p>	<p>Enefit Green AS on vallale varasemalt korduvalt esitanud ettepaneku (i) kaardistada täiendavad tuulepargi alad, mille osas on tänaseks info olemas; (ii) kavandada uusi tööstusparkide asukohti koos elektriühenduse otseliini rajamise võimalusega, et luua sümbioose taastuvenergia arendustega</p>	<p>Selgituseks, et kohaliku omavalitsusena oleme varasemalt otsustanud, et täiendavaid tuuleparkide alasid üldplaneeringuga ei kavandata. Planeeringu läheteisukohtades jäeti sisse võimalus siduda üldplaneeringuga kov-eriplaneeringuga selgitatavad tuuleenergia tootmise alad - ei üldplaneeringu kooskõlastamise, vastu võtmise ega avaliku väljapanaku ajaks ei ole eriplaneering jõudnud sellisesse staadiumisse, et see võimaldaks kanda sisu üldplaneeringusse. Ettevõtluse- ja tootmise arengualad märgiti Jaakna ning Koluvere-Kullamaa piirkondadesse joonisel ning nende olemus on sisustatud ptk 3.1-s.</p>
		<p>Teeme üldplaneeringusse järgmised ettepanekud: 1. Arvestada koostatavas üldplaneeringus aastatel 2019 – 2021 valla poolt algatatud tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu pooleli jäänud esimese etapi tulemustega ja planeerida eriplaneeringus käsitletud alad (ala nr 1, nr 2 ja nr 3) tuuleenergeetika arendusaladena ka üldplaneeringus.</p>	<p>Arvamust ei arvestata. Koostatav eriplaneering ei ole jõudnud oma menetluses nii kaugele, et sealt saaks üldplaneeringusse ja selle mõjude hindamisse sisse viidatud alad.</p>
		<p>2. Täiendada üldplaneeringut uute potentsiaalsete tuuleparkide ja tööstusparkide aladega.</p>	<p>Arvamust ei arvestata. Olulise ruumilise ehitisena käsitletavaid tuuleparkisid üldplaneeringuga ei planeerita, neid on võimalik kavandada eriplaneeringuga. Ettevõtluse- ja tootmise arengualad märgiti Jaakna ning Koluvere-Kullamaa piirkondadesse joonisel ning nende olemus on sisustatud ptk 3.1-s.</p>
		<p>3. Täiendada üldplaneeringu seletuskirja lk 32 punkti 3.8.4.1 Tuuleenergia: 3.1. Tuuleenergia peatükk kirjeldab ainult üksikute väiketuulikute rajamise tingimusi ja kahte olemasolevat tuuleparki. Tuuleparke kui olulise ruumilise mõjuga objektide rajamist käsitletakse eraldi peatükis 3.9 „Olulise ruumilise mõjuga ehitiste asukoha valimine“. Samas, pannes peatükile nimeks laia mõiste „tuuleenergia“, tuleks selles käsitleda tuuleenergialt mitte kitsalt, vaid kogu pealkirjas toodud mõiste ulatuses. Kui soovitakse kajastada uute tuuleparkide arendamise küsimusi ainult peatüki 3.9 all, on vajalik lisada peatükki</p>	<p>3.1. Arvamust arvestatakse. Peatükki 3.8.4.1. lisatakse järgnev tekst: "Olemasolevate laiendatavate tuuleparkide (st laienemine toimub väljaspoole olemasolevat tuuleparki) või uute planeeritavate tuuleparkide, mis on käsitletavad olulise ruumilise mõjuga ehitisena, kavandamise käsitlus on esitatud ptk 3.9-s." 3.2. Selgitame. Aulepa tuulepark on toimiv</p>

	<p>„Tuuleenergia“ vastav viide. Kui viidet ei ole, saab tuuleenergia peatükist välja lugeda, et tuuleenergeetikat võib vallas arendada ainult väiketuulikutena ja ai- nukesed lubatud tuulepargid on olemasolevad Aulepa ja Vanaküla. Kahe pea- tüki vahel on tekitatud vastuolu.</p> <p>3.2. Peatükis sätestatakse, et olemasolevate tuulikute kõrgust (olemasolevast maapinnast laba tipuni) on lubatud suurendada (sh tuuliku asendamisega) kuni 10%. Palume selgitada, millistel energeetika arengut käsitlevatel uuringutel, teaduslikel argumentidel või põhjendustel selline tuuleenergeetika kaasajasta- mist takistav üldine, mitte konkreetsetest asjaoludest lähtuv, piirang peetakse õigeks kehtestada.</p> <p>3.3. Planeeringus on viidatud vajadusele võtta arvesse Kaitseministeeriumi re- gulatsioone. Tänapäevaks on olukord võrreldes üldplaneeringu algatami- suga oluliselt muutunud. Vabariigi Valitsus on valmistamas ette olulisi täiendusi nii seadusandluses kui kaitsepoliitikas selleks, et Eestis oleks võimalik tuu- leenergeetikat suuremas mahus arendada, sealhulgas uue Läänemaa radari ra- jamine koos erinevate võimalike rahastamise mudelitega ja kohaliku kasu mu- deli väljatöötamine. Hetkel on kõik tuuleenergeetika arenguvõimalused Lääne- Nigula valla koostatavas üldplaneeringus välistatud ja seetõttu oluliselt piiratud valdkonna arengupotentsiaal tulevikus. Oluliste arenguvõimaluste välja too- mata jätmine muudab kavandatava üldplaneeringu juba algstaadiumis aegu- nuks ja ebarelevantseks. Uue üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada lähi- tulevikus vaid tõusvat riikliku huvi taastuueenergia arendamise vastu. On kahel- dav, kas kliimapolitika arendamise eest vastutavad ministeeriumid saavad kooskõlastada dokumendi, milles olulise valdkonna arengut on põhjendamatult pärstitud.</p> <p>4. Täiendada üldplaneeringu seletuskirjas lk 32 punkti 3.8.4.1 Tuuleenergia. Pa- lume nimetatud lõiku lisada viide alapeatükile 3.9 „Olulise ruumilise mõjuga ehitiste asukoha valimine“.</p>	<p>elektrijaam koos oma kaasnevate nähtustega, sh häiringuid tekitava müraga, mis tuleneb lisaks pide- vale tiiviku pöörlemisele muuhulgas ka tuuliku peade pöörlemisest. Tehnoloogia areng on olnud aja jooksul selline, et praegu kavandatakse maismaale kordades kõrgemaid tuulikuid, kui on Aulepas. Ko- halik omavalitsus võimaldab Aulepa tuulepargi re- konstrueerimist samas suurusjärgus tuulikutega, selleks ongi võimaldatud kõrguse kasvu 10%. Kui soovitakse suuremat kasvu, siis selleks tuleks teha avaliku menetlusega planeering, et kaasata kohalik kogukond tuulepargi võimalikku suurendamisse. 10% on hinnanguline seisukoht, millele annab tuge ka ehitusseadustik. Ehitusseadustikus võimalda- takse lihtsamal korral juurde ehitada 33% ulatuses ehitise mahust. Ehitise maht koosneb pikkusest, laiusest ja kõrgusest. Kui tuuliku puhul võimaldada igat mõõtu suurendada 1,1 korda, siis tulemuseks ongi 33%. Võime täpsustada antud küsimuses ptk-ki 3.8.4.1.</p> <p>3.3. Selgitame. Kaitseministeerium on soovinud kooskõlastades, et igasuguse elektrituuliku püstita- mine tuleb ministeeriumiga kooskõlastada. See on ka üldplaneeringu tekstis ptk 3.8.4.1. sätestatud ja seda ei saa muuta. Ptk 3.9. on esitatud käsitus se- ses maakonnaplaneeringu arendusalaga L1. Koos- kõlastavad ministeeriumid on kooskõlastanud pla- neeringu vaatamata esitatud kahtlustele.</p> <p>Arvamust arvestatakse. Ptk 3.4.1. lisati järgnev lõik: "Olemasolevate laiendatavate tuuleparkide (st laie- nemine toimub väljaspoole olemasolevat tuule- parki) või uute planeeritavate tuuleparkide, mis on</p>
--	--	--

			<p>käsitletavad olulise ruumilise mõjuga ehitisena, kavandamise käsitlus on esitatud ptk 3.9-s."</p>
		<p>5. Jätta välja kitsendus, et olemasolevate tuulikute kõrgust (olemasolevast maapinnast laba tipuni) on lubatud suurendada (sh tuuliku asendamisega) kuni 10%. Täiendada üldplaneeringut nii, et olemasolevate tuulikute ja tuuleparkide muutmine toimub läbi detailplaneeringu.</p>	<p>Arvamust arvestatakse. Ptk 3.8.4.1. esimest lõiku täiendatakse järgnevalt: "Kõrgemate tuulikute kavandamiseks olemasolevates tuuleparkides tuleb koostada detailplaneering koos keskkonnamõju strateegilise hindamisega. Detailplaneeringuga määratakse nii tuulikute kõrgused kui ka asukohad parima hetkel oleva teadmise kohaselt (eeldatavasti asuvad kõrgemad tuulikud majapidamistest ja loodusobjektidest kaugemal)."</p>
		<p>6. Näha ette üldplaneeringus tuuleenergia tootmiseks vajalikud maa-alad, nagu need olid kajastatud dokumendis, mis esitati Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile kooskõlastamiseks. Vastasel juhul palume kirjalikult selgitust, millisel moel teema üldplaneeringus käsitletakse.</p>	<p>Arvamust ei arvestata. Kooskõlastamiseks esitatud planeeringulahenduses ei olnud tuuleenergeetika tootmiseks vajalikke alasid. Kooskõlastamiseks esitatud lahendis oli sätestatud, et uute tuuleparkide kavandamiseks on vajalik eriplaneering. Üldplaneeringus käsitletaksegi teemat selliselt, nagu see oli esitatud avalikul väljapanekul. Kohaliku omavalitsusena oleme varasemalt otsustanud, et täiendavaid tuuleparkide alasid üldplaneeringuga ei kavandata. Planeeringu lähteseisukohtades jäeti sisse võimalus siduda üldplaneeringuga kov-eriplaneeringuga selgitatavad tuuleenergia tootmise alad - ei üldplaneeringu kooskõlastamise, vastu võtmise ega avaliku väljapanaku ajaks ei ole eriplaneering jõudnud sellisesse staadiumisse, et see võimaldaks kanda sisu üldplaneeringusse.</p>
		<p>7. Täpsustada lk 36 punkti 3.9 Olulise ruumilise mõjuga ehitise asukoha valimine. Täpsustada peatükis kasutatavat mõistet „eriplaneering“, kuna eriplaneeringuks liigitatakse seaduses nii riiklikud eriplaneeringud kui ka kohaliku omavalitsuse eriplaneeringud. Palume täpsustada, kumba planeeringuliiki tekstis mõeldakse.</p>	<p>Arvamust arvestatakse. Ptk 3.9. esimese lõigu viimane lause muudetakse järgnevalt: "Võimaliku olulise ruumilise mõjuga ehitise ehitamise vajaduse korral lahendatakse kõik sellega seonduv läbi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu, kui kohalik</p>

			omavalitsus peab vajalikuks eriplaneeringut algatada, või riigi eriplaneeringuga."
		8. Lisada punkti 3.8.4.1 viide tuuleenergeetika arendamisele vastavalt peatükis 3.9 sätestatule, et välistada võimalust, nagu oleks vallas tuuleenergeetika valdkonnas lubatud ainult väiketuulikute arendamine.	Arvamust arvestatakse. Ptk 3.4.1. lisati järgnev lõik: "Olemasolevate laiendatavate tuuleparkide (st laiendamine toimub väljaspoole olemasolevat tuuleparki) või uute planeeritavate tuuleparkide, mis on käsitletavad olulise ruumilise mõjuga ehitisena, kavandamise käsitus on esitatud ptk 3.9-s."
		9. Näha üldplaneeringus ette, et Aulepa ja Vanaküla tuuleparkide muutmise toimub läbi detailplaneeringu. Näha ette Aulepa ja Vanaküla tuuleparkide laiendatud detailplaneeringute alad vastavalt nelja maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringus välja toodule: täiendavat tähelepanu vajavad alad (kollane ja oranž), vastavalt joonisele 1.	Arvamust arvestatakse osaliselt. Peatükki täiendatakse selliselt, et kui olemasolevas Aulepa ja Vanaküla tuulepargis soovitakse teha enam kui 10% suuremaid tuulikud, siis on vajalik detailplaneering ja KSH. Detailplaneeringuga määratakse nii tuulikute kõrgused kui ka asukohad parima hetkel oleva teadmise kohaselt (eeldatavasti asuvad kõrgemad tuulikud majapidamistest ja loodusobjektidest kaugemal). Olemasolevate tuuleparkide laiendamine ei ole üldplaneeringuga võimalik, kui selleks on vajadus, siis tehakse seda eriplaneeringuga. Vt ka vastuseid kirja punktidele 4. ja 5.
5	TÜ Energiaühistu, 06.07.2021	Pöördume teie poole seoses valla üldplaneeringu koostamisega, millel on väga oluline roll lähiperioodi taastuvenergia elektrijaamade rajamisel. Taastuvenergia arendamine on oluline avalik huvi ning leiame, et kogukondadel peaks olema siinjuures lai võimalus kaasa rääkida, kuhu ja kuidas taastuvenergiat kasutusele võetakse. TÜ Energiaühistu tegutseb eesmärgiga soodustada kogukondadel ise taastuvelektri tootmist ning koondab tänaseks ligi 70 erinevat inimest erinevatest piirkondadest üle kogu Eesti. Seetõttu palume teil meid kaasata üldplaneeringu koostamise protsessi kui huvitatud osapool. Leiame, et kohalike omavalitsuste üldplaneeringutes tuleb kindlasti kajastada nii tuule- kui päikeseparkide rajamist ning saadame teile omapoolsed ettepanekud:	Saadetud kiri on tüüpikiri, mis saadeti kõigile Eesti omavalitsustele, sellel kirjal puudub otsene seos konkreetse üldplaneeringuga - puuduvad konkreetset arvamused. Energeetika valdkonda on üldplaneeringu koostamisel varasemalt põhjalikult käsitletud. Avalikul väljapanekul tulnud arvamuste (nii käesolev kui teise isiku arvamus) alusel on taastuvenergeetika peatükki täiendatud nii päikesekui tuuleenergia osas - palun tutvuda täiendatud peatükiga 3.8.4. Kui arvamuse esitajal on täiendavat

	<p>1. Tuuleparkide rajamine Tuuleparkide rajamisega kaasneb keskkonnamõju pole kaugeltki nii suur kui fossiilsetel või tuumakütusel põhinevate elektrijaamade oma, kuid sellegipoolest kaasneb tuulikutega erinevaid mõjusid, peamiselt maastiku muutus. Kogukonna aktsepteering sellistele infrastruktuuri objektidele on suurem kui neil on võimalik kaasa rääkida, kuhu tuulepargid tulevad, ning kogukonnana neist ka reaalselt kasu saada. Kogukondliku energiatootmise toetamiseks on oluline, et üldplaneeringutesse jääks sisse piisav paindlikkus täpsemate uuringutega määrata elektrituulikute asukohad tulevikus. Seetõttu soovitame, et üldplaneeringu tasemel ei pandaks pikaks ajaks esialgse analüüsi põhjal paika liiga täpselt alasid, kuhu ei tohiks elektrituulikuid rajada. Tuulikute – ja salvestustehnoloogiate areng ning kohaliku kasu arvestamise meetodite ja kogukonnaenergeetika vormide areng võimaldab tulevikus tuuleenergia tootmiseks kasutada ka selleks praegu mitesobivaid alasid. Nagu eelpool mainitud kaasneb tuuleparkide tulekuga meid ümbritseva ruumi muutus. Tuuleparkide visuaalset aspekti ei saa aga kirjeldada ega väärtustada maastikuväliselt. Seepärast soovitame üldplaneeringu faasis kaardistada ja kirjeldada maastikud teie vallas, et siis tuulepargi arendusfaasis saaks visuaalset mõju korrektselt hinnata.</p> <p>2. Päikeseparkide rajamine Möödunud aastal suurenes märkimisväärselt päikeseparkide rajamine nii oma tarbeks kui ka eesmärgiga toota päikeseelektrit üldisesse võrku. See on väga tervitatav ning suurendab muuhulgas ka regionaalset arengut, pakkudes kohepeal töökohti ja täiendavat sissetulekut ettevõtetele ja majapidamistele. Soodustamiseks kogukondlike päikeseparkide teket peame oluliseks, et seadused ja planeeringud nende rajamist liigselt kitsendama ei hakkaks. Näiteks võiks päikeseparkide rajamine olla lubatud ka väljapool üldplaneeringus määratud tootmise maa-ala projekteerimistingimuste alusel kui on täidetud teatud tingimused. Kuigi igas vallas tuleb kohandada vastavalt asukohale ja kogukonnale sobivad tingimused, siis hea näitena toome välja vastava peatüki sõnastuse Vinni valla üldplaneeringust: Punkt 7.4.3 Päikeseparkide rajamine Tööstuslikku päikeseparki (enam kui kahekordne kinnistu enda tarbeks olev vajadus) tohib tiheasustusalal rajada</p>	<p>konkreetset arvamust, palun see esitada arutelul. Eelnevast lähtuvalt loeme arvamuse arvestatuks.</p>
--	---	--

	<p>ainult tootmismaale ja hoonete katustele, fassaadidele ning parklatesse (kui see ei riku hoone välisilmet ning sobitub ümbritseva ehitatud keskkonnaga). Hajaasustuses (väljapool tiheasustusalasid) on tööstuslike päikeseparkide rajamine lubatud ka väljapool üldplaneeringus määratud tootmise maa-ala (ptk 4.1.12) projekteerimistingimuste alusel, kui:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ päikesepark vastab kehtivatele normdokumentidele (sh elektripaigaldise standard);▪ päikesepargist tulenevad mõjutused (peegeldused, varjamine) ei vähenda liiklusohutust teedele;▪ säilib väärtusliku põllumajandusmaa terviklikkus ja mullaviljakus (väärtuslikul põllumajandusmaal ei muudeta katastriüksuse sihtotstarvet tootmismaaks, et oleks tagatud maaüksuse kasutamine põllumajandusmaana peale päikesepaneelide eemaldamist);▪ päikesepark ei vähenda väärtusliku maastiku väärtust, sobivuse otsustab vallavalitsus kaasates maastikuarhitektuuri ja miljööalaste teadmistega spetsialisti. <p>Mikrotootmiseks, st ühe majapidamise tarbeks (kuni kahekordne kinnistu enda tarbeks olev vajadus) päikesepaneelide paigutamine on lubatud väljaspool õueala, kui paneelide paigutus maastikul ei too kaasa negatiivset visuaalset mõju. Vajadusel võib kohalik omavalitsus anda ehitusloa tähtajaliselt, võttes arvesse päikesepaneelide eeldatavat eluiga. Päikesepargi rajamisel või päikesepaneelide paigutamisel peab tegevuse tegija arvestama, et naaberkinnistu omanikul on oma maale õigus ehitada hooneid ja istutada kõrghaljastust ning naaberkinnistu omanikul ei ole kohustust hüvitada võimaliku tekkiva varjuga seonduvat, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Miljööväärtuslikel aladel/hoonetel on lubatud sellised lahendused, kus päikeseenergia tootmise vahend sobitub kokku hoone arhitektuuriga, sobivuse otsustab vallavalitsus kaasates arhitektuuri ja miljööalaste teadmistega spetsialisti.</p>	
	<p>Loodame, et eelpooltoodud ettepanekud täiendavad üldplaneeringuid viisil, mis lubab sujuvalt ja kogukondasid kaasavalt kasutusele võtta kiirelt arenevaid taastuvenergia tehnoloogiaid ja kogukonnaenergeetika vorme.</p>	

6	Kaitseministeerium, 23.09.2021 nr 12-3/21/1049	<p>1. Palume korrigeerida ja täiendada üldplaneeringu seletuskirja peatükki 3.21. „Riigikaitse otstarbega maa-alade määramine ning maakonnaplaneeringus määratud riigikaitse otstarbega maa-alade piiride täpsustamine“ järgmiselt.</p> <p>1. 1 Palume korrigeerida teksti sissejuhatavat lausel ning sõnastada see: „Planeeringus on esitatud järgmised piiranguvööndiga riigikaitse ehitiste maa-alad“.</p> <p>Praegu kasutatud mõiste „riigikaitsealane ehitis“ ei tulene õigusaktidest ning võib olla seetõttu eksitav.</p> <p>1. 2 Palume täiendada Osmussaarel asuva riigikaitse otstarbega maa-ala kohta märgitud vastavalt Kaitseministeeriumi 19.04.2021 kirjale nr 12-3/21/1049.</p> <p>Praegu on seletuskirjas märgitud riigikaitse ehitise maana Osmussaarel asuv Saare maaüksus (katastriüksus 52001:001:0988). Kaitseministeerium palus üldplaneeringus kavandada riigikaitsema juhtotstarve nimetatud katastriüksust ümbritsevale suuremale maa-alale ning esitas vastava kaardikihi.</p> <p>Üldplaneeringu põhjooniselt (joonis 1/18) nähtub, et Kaitseministeeriumi ettepanekuga on arvestatud ja soovitud maa-ala on joonisel riigikaitse maa-ala leppemärgiga tähistatud.</p> <p>Palume sama maa-ala kajastada ka seletuskirjas ning sõnastada maa-alade loetelu viimane punkt järgmiselt: „Osmussaare küla, Saare maaüksus (katastriüksus 52001:001:0988) ja sellega piirnev riigikaitse maa-ala vastavalt põhijoonisele. Maa-alale on lubatud püstitada riigikaitse ehitisi. Ranna ja kalda ehituskeeluvööndisse ehitamise korral ei kohaldu neile ehitistele ehituskeeld looduskaitseaduse § 38 lõike 5 punkti 6 alusel. Piiranguvöönd kehtestatakse ehitisele ehitusseadustiku § 120 lõigetes 2 ja 4 sätestatud alustel ja korras.“</p>	<p>1.1. Arvamust arvestatakse, tekst korrigeeritakse.</p> <p>1.2. Arvamust arvestatakse osaliselt. Tekst korrigeeritakse järgnevalt: "Osmussaare küla Saare maaüksus (52001:001:0988) ja sellega piirnev riigikaitse maa-ala vastavalt põhijoonisele". Ptk 3.3.1.9. ja Tabel 1 kohaselt on antud seletus, mis võimaldab riigikaitsega seonduvat riigikaitse maa-alale ehitada. Seaduste tsiteerimist üldplaneeringus ei soovita, seetõttu ei lisata ka väljavõtteid seadusest - need kehtivad sõltumata sellest, kas need on üldplaneeringus esitatud või mitte.</p>
---	--	--	--

		<p>2. Kaitseministeerium juhtis 19.04.2021 kirjas nr 12-3/21/1049 tähelepanu üldplaneeringu seletuskirja ja KSH aruande vastuolule Lääne maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus „Tuuleenergeetika“ kavandatud elektrituulikute arendusala L1 käsitlemise osas. Avalikul väljapanekul olevatest üldplaneeringu dokumentidest nähtub nüüd, et üldplaneeringus elektrituulikute arendusala ei planeerita ning üldplaneeringuga tehakse ettepanek nimetatud arendusala ka maakonnaplaneeringust välja jätta.</p> <p>Arvestades eeltoodut palume veelkord üle vaadata ja korrigeerida KSH aruande teksti, kuna mõnedes tekstiosades leidub jätkuvalt eksitavat teavet, nagu oleks maakonnaplaneeringus kavandatud elektrituulikute arendusala üldplaneeringusse kantud (näiteks lk 79, 82, 85).</p>	<p>KSH aruannet on varasemalt esitatud kirja alusel korrigeeritud. Tuuleenergia arendusala L1 on käsitletud KSH aruandes ulatuses, mis toetab täiendavalt selle MP-st välja võtmist:</p> <p><i>Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus Tuuleenergeetika on esitatud võimalik tuuleenergia arendusala L1, mis paikneb Nõva osavalla territooriumil. Teemaplaneeringust lähtub, et olulisi looduskaitselisi piiranguid alale ei esine, küll aga paikneb must-toonetkure püsielupaik alale lähemal kui 5 km ning tedre elupaik 10 m kaugusel arendusala piirist. /--/ Eelnevast lähtuvalt leiab KSH koostaja, et vastav tuuleenergia arendusala on looduskaitsealistest aspektidest ebasobiv ning teeb ettepaneku muuta maakonnaplaneeringut võttes sellest välja kavandatud elektrituulikute arendusala L1.</i></p>
7	<p>Keskkonnaamet, 30.09.2021 nr 6 5/21/5795 4</p>	<p>Keskkonnaamet on tutvunud avalikustatud Lääne Nigula valla üldplaneeringu (edaspidi ÜP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande eelnõuga. Keskkonnaamet teeb järgnevad märkused ja ettepanekud.</p> <p>1. Üldised teemad</p> <p>1. KSH aruande joonise 3.12. tingmärk „kaitseala objektina“ on arusaamatu. Palume tingmärk legendist eemaldada kui pole asjakohane.</p> <p>2. Soovitame KSH aruandes Tabel 3.9 ja 3.10 kokku viia ja tuua vaid määrusega kinnitatud (tabel 3.10) ja keskkonnaregistris olevad kaitstavad looduse üksikobjektid.</p> <p>3. KSH aruande tabel 3.8. pealkirja kohaselt, on tabelis esitatud valla haldusterritooriumil paiknevad kaitse- ja hoiualad. Mitmed nimetatud aladest on osaliselt või valdavalt osas naabervallas. Nii on tabelis toodud ala kogupindala valla piires oleva kaitsealuse maa-ala osas eksitav. Ka on eksitav praegune sõnastus (pt 3.2.5, lk 56), et valla haldusterritooriumile jääb 5 looduskaitseala ja 4 projekteeritavat looduskaitseala (sarnaselt ka hoiualade kohta) ning ei tule välja, mis on uued kaitstavad alad ja mille osas on kavas piiride ja/või kaitsekorra muutmine. Keskkonnaamet teeb ettepaneku sõnastust täpsustada.</p>	<p>1. Arvamust ei arvestata. Tegemist on EELISest tulleva andmekihiga, kus teatud juhtudel on kaitseala esitatud punktobjektina. KSH aruannet ei korrigeerita.</p> <p>2. Arvamust ei arvestata. Lähtuvalt asjaolust, et KSH aruandes on kehtiv andmestik kättesaadav ning tegemist on informatiivse ja mitte kehtestatava infoga, mille kehtivuse seis on tabelite pealdises fikseeritud ning andmed keskkonnaregistris võivad aja jooksul veel muutuda, siis täiendavat tabelite ühendamist KSH aruandes ei teostata, kuna sellest ei sõltsu KSH sisu, ega järeldused või üldplaneeringu põhilahendus.</p> <p>3. Arvamust arvestatakse. KSH aruandes</p>

	<p>4. KSH aruandes lk 143 viite nr 56 link ei tööta.</p> <p>5. KSH aruandes lk 72 on üldiste leevendavate meetmetena nimetatud: „Dirhami sadama laienduse ehitustegevuse käigus on vaja arvestada põldtsiitsitaja võimaliku pesitsusajaga ning rakendada sellega seoses piiranguid ehituse ajale. Mürarikkaid ehitustegevusi vältida mai keskpaigast juuli lõpuni.“ Keskkonnaameti hinnangul ei ole suuremaks ja olulisemaks ohuks müra vaid reaalse pesade ja poegade hävimine tööde käigus. Põldtsiitsitaja teeb pesa maapinnale põõsaste või rohu varju.</p> <p>6. KSH aruandes lk 78 on kirjutatud: „Isendid, mille elupaiku kaitstakse, on saar- mas....“. Keskkonnaamet soovib kasutada mõistet „liigid“ ja isendi kohta kirjutada „kes“ (mitte „mis“). Sama kordub tabelis.</p>	<p>korrigeeritakse üheselt mõistetavuse eesmärgil sõnastust järgnevalt:</p> <p>- <u>Lääne-Nigula valla haldusterritooriumile jääb osaliselt või täielikult /--/.</u></p> <p>- <u>Tabel 3.8. Lääne-Nigula valla haldusterritooriumil osaliselt või täielikult paiknevad kaitse- ja hoiualad (Allikas: Keskkonnaregister, 2020. Seisuga 30.11.2020).;</u></p> <p>4. Arvamust arvestatakse. Link korrigeeritakse.</p> <p>5. Arvamust arvestatakse. KSH aruandes on selgitatud põldtsiitsitaja elutegevust ning esitatud vajadus piirata ehitustegevust pesitsusajal. Seejuures ei ole sadama-ala põldtsiitsitaja jaoks ideaalseks elupaigaks, kuid on alternatiiviks intensiivse põllumajanduse käigus hävinud elupaikadele. Põldtsiitsitajale sobivaimad elupaigad on seega valdavalt planeeritud tegevuse lääneosa naabruses. DP ala hõlmab olemasolevaid tootmismaa ja ärimaa sihtotstarbega alasid, kus peal paiknevad olemasolev hoonestus ja liikumisteed ning kus toimub aktiivne sadamaala tegevus. Selle tõttu ei ole ette näha ehitustegevuse tõttu reaalselt pesade hävitamist. KSH aruannet täiendatakse viitega, et ehitustööde käigus ei tohi väljuda lääne osas ehitusmasinatega 52001:001:2860 kinnistu piirest. Sama lisatakse ka planeeringu seletuskirja ptk 4.</p> <p>6. Arvestatakse. Mõistet "liigid" või "isendid" kasutatakse KSH aruandes ka taimeliikide käsitlemiseks, millede puhul on sobilik kasutada ka "mis", eelnevalt lähtuvalt KSH aruannet ei korrigeerita. KSH aruannet korrigeeritakse järgnevalt: "Isendid, mille elupaiku.." asendatakse "Liigid, mille elupaiku..".</p>
--	--	---

	<p>2. Teed ja juurdepääsud</p> <p>1. Palume kaardimaterjali kaardikihilt YP_transp_tee_parkimine eemaldada punkt nr 25. „Kiisaoja“. Parkimise korraldamine Kiisaojal (Mäeotsa tee lõpus) ei ole otstarbekas ega vajalik. Maahooldaja jaoks on juurdepääs hooldatavale alale piisav ning parkimise tagamine külastajatele pole vajalik, sest seal ei ole ettenähtud kevadist kalapüügivõimalust ning kehtiva ja uue kaitse-eeskirja eel- nõu järgi on liikumiskiirang ränd- ja haudelindude ning luhakoosluse kaitseks.</p> <p>2. Nõva looduskaitseala Rooslepa sihtkaitsevööndisse on kavandatud kaks kohalikku teed Rooslepa (Rooslepa rannatee) ja Elbiku (Roosta tee) külast randa. Tegemist on tupikteedega. Nõva looduskaitseala kaitsekorralduskava 2018–2027 kohaselt on kavandatud neile teedele mootorsõidukitega liiklemist keelav märk (lisatahvil erand kaluritele) metsas paralleelselt rannaga kulgeva põhjalõunasuunalise pinnasrajaga ristumiskohale, kuhu näib olevat (ÜP kaardimõõtu arvestades) kavandatud ka kohaliku tee lõpp-punkt. Keskkonnaamet teeb ettepaneku märkida kaardil, et rannani pääs ei ole võimalik ega lubatud.</p>	<p>1. Arvamust ei arvesta. Tegu on Kasari jõe uuringu kohase asukohaga. Liikumiskiirangu info on võimalik välja tuua parkimisala juures infotahvil. Parkimiskorralduse lahendamine tagab positiivse mõju luha kaitsele. Parkimise korraldamisega suunatakse ala kasutavad kalurid parkima konkreetsele alale ja välditakse luhaalal kaootilist liikumist, mis vähendab koormust luhaaladele ja omab seeläbi positiivset mõju.</p> <p>2. Arvamust ei arvesta. Liikluskorraldust üldplaneeringuga ei lahendata. Täpsed korralduslikud lahendused leitakse edasise (üldplaneeringust sõltumatu) koostöö käigus.</p>
	<p>3. Hara lahe ja Haapsalu Tagalahe ühenduskanal</p> <p>1. KSH aruande lk 42 kohaselt: „KSHga ei teostata kanali rajamise keskkonnamõjude hindamist, kuivõrd lähtuvalt Skepast & Puhkim OÜ (2019) tööst on vajalik läbi viia veel täiendavaid uuringuid ja vajadusel koostada kanali rajamiseks keskkonnamõju hindamine“. Keskkonnaameti hinnangul tuleb ka ÜP ptk-s 3.8.9. selgitada keskkonnamõju hindamise vajadust.</p> <p>2. Keskkonnaamet soovib lisada KSH aruandesse ka teised Vööla mere keskkonnaseisundi uurimistöde ja nende tulemused („Lääne maakonna rannikulõugaste uuringud. Lõpparuanne“, EMÜ, 2011; „Täiendavad uuringud Vööla mere tervendamiseks“, EMÜ, 2014;). Lääne maakonna rannikulõugaste uuringud lõpparuande järgi: „Vööla mere ökoseisundi parandamine, sellega veeliste elupaikade säilimise pikendamine saab olla vaid ajutine. Rahaliste ressursside, teadmiste, inimjõu ja oskuste olemasolul on seda võimalik teha“.</p>	<p>1. Arvamust arvestatakse. Seletuskirja ptk 3.8.9. muudeti järgnevalt: "Üldplaneeringu kaartidel on näidatud Vööla ja Sutlepa merd ühendavad kanalid, mille eesmärk on läbi veevahetuse suurendamise parandada veekogude ökoloogilist seisundit. Edasised tegevused pannakse paika ehitusprojektiga, millele tuleb koostada keskkonnamõju hindamine."</p> <p>2. Arvamust ei arvestata. Skepast & Puhkimi töö on 2019. aastast, see peaks juba olema arvesse võtnud varasemaid uuringuid ja ÜP kontekstis on oluline viidata viimase uuringu järeldustele. KSH aruandes tuuakse muude varasemate uuringute nimekiri, kuid ei käsitleta põhjalikumalt nende järeldusi.</p>

	<p>4. Haapsalu linna ja Noarootsi vaheline sild</p> <p>Keskkonnaameti hinnangul ei välista KSH aruande lk 105 viimas enanimetatud leevendav meede („Perspektiivse ühendustee...”) emaputke ümberasustamine ebasoodsat mõju. Liigi soodsa seisundi tagab just elupaiga piisav suurus ja soodne seisund. Isendeid ei saa väiksele elupaigalaigule kokku koguda ja loota, et tal seal sa ma hästi läheb kui enne seda suurel alal. Peamine probleem kaitsealuste liikide jaoks on elupaikade pindala vähenemine ja killustumine ning lõpuks isolatsiooni jäämine. Kui rannaniidu pindala vähendada ja seda killustada, siis selle väärtus väheneb ja sellised teed läbi ehitades tekivad servaepektist tingitud mõjud (tee servas on erinev pinnas ja seal hakkavad levima kohalikule kooslusele ebatüüpilised liigid ja tõenäoliselt ka võõrliigid).</p> <p>Keskkonnaameti hinnangul ei ole isendite ümberasustamine tõhus abi nõu. Pigem tasuks kaaluda võimalusi planeerida teetrassi nii, et see läbiks elupaiku võimalikult lühikesel lõigul. Teine võimalus on kompenseerivalt taastada liigi elupaika lähipiirkonnas ja tagada selle soodus seisund ka tulevikus.</p>	<p>Selgitame. Üldplaneeringusse on oluliselt muudatava ühendusena kantud Haapsalu-Noarootsi silla eskiislahenduses esitatud trass. Trassiga seonduvale maa-alale üldplaneeringuga täiendavaid kitsendusi seatud ei ole.</p> <p>Planeeringus kajastatud trassikoridori laius on 350 m, mille sees valitakse sobivaim tee asukoht - st sobiva kasvukoha vähenemine ei toimu kogu kaardile määratud trassikoridori ulatuses. Skepast & Puhkim OÜ poolt 2017. a koostatud Noarootsi silla tehnilise teostatavuse analüüsi alusel on rajatava silla laius 14,3 m. Kui arvestada teetammi, mis sillale viib laiemana, siis reaalne vajalik trassikoridor on hinnanguliselt 30-40 m lai. Kui Väinamere loodusala piires emaputke kasvualal paigutada tee postidele (ehk teetamm jääb väljapoole loodusala), siis on 30-40 m asemel vajalik sama laius, mis sillal, ehk 14,3 m. Arvestades asjaolu, kus emaputke kasvukoht hõlmab EELISE andmetel kogu Noarootsi poolset potentsiaalset silla rajamiskohta. Kasvukoha pindala on EELIS andmetel 93,35 hektarit, ei näe KSH koostaja, et sellisel viisil ümberasustamisega kaasneks olukord, kus isendid viiakse väiksele elupaigalaigule ning kaasneks oluline kasvukoha vähenemine.</p> <p>Täpsemas planeerimisetapis (tõenäoliselt eriplaneering), mil on teada silla täpsemad parameetrid ja asukoht, tuleb läbi viia liigiinventuur ja keskkonnamõju strateegiline hindamine. Liigiinventuuri tulemusena kaardistatakse tegevuse poolt ohustatud isendid, mille säilimiseks tuleb läbi viia ümberasustamine. Võimalik on emaputke levikualal kasutada teetammi asemel maantee tugipostidele rajamist. Ümberasustamise vajadus võib kaasneda sellisel</p>
--	---	--

Lääne-Nigula valla üldplaneeringu avalikul väljapanekul laekunud arvamused ja valla seisukoht arvamuse osas

			<p>juhul vundamendipostide ehitustööde teostamise alal, mitte kogu trassikoridori ulatuses. Kuna täpne trassi paigutus ja tehniline lahendus ei ole üldplaneeringu koostamise hetkel selge, siis tuleb ühendustee rajamiseks läbiviidava eriplaneeringu raames koostada täiendav Natura asjakohane hindamine.</p> <p>Üldplaneeringuga ei ole võimalik määrata trassi asukohta täpsemalt - tegemist on mitut omavalitsust ja omavalitsuste piiride välist ala mõjutava objektiga ning selleks tuleb koostada riigi eriplaneering ja mõjude hindamine millega määratakse sobiv silla asukoht. Üldplaneering seab piirangud võimalikuks ehitustegevuseks koridori piires ja juhib tähelepanu, et praegu puudub teehoiukavas viidatud objekt.</p>
--	--	--	---

	<p>5. Ehituskeeluvööndi vähendamine</p> <p>1. Soovitame juba ÜP-s selgitada, miks on vajalik ehituskeeluvööndi vähendamine ja erandi tegemine kehtivale normatiivile ning miks ei ole võimalik kavandada tegevust väljaspool ehituskeeluvööndit. Ehituskeeluvööndi vähendamise vajadust ei ole asjakohane põhjendada ehituskeeluvööndi määramise metoodika muutumisega (KSH aruanne lk 33, Dirhami küla), sest praegu kehtiv ehituskeeluvööndi ulatust määrav looduskaitseadus (LKS) kehtib alates 2004 (LKS § 35 lg 3 prim).</p> <p>2. ÜP p 3.14. tabeli 5 punkt 30. nähakse ette Riguldi külas Urva kinnistul (52001:001:3100) pukktuulikut meenutava ehitise püstitamise, mis võib kanda ka suvemaja funktsiooni. Ala on Nõva-Osmussaare hoiualal ning ühtlasi Nõva-Osmussaare loodus- ja linnualal. Mõju hindamisel (KSH Tabel 3.14; lk 84) on lähtutud asjaolust „on säilinud nn vundamendikivid ja alumine osa tuuliku emapuust, siis selle mahu taastamine negatiivset keskkonnamõju kaasa ei too ning elupaiga 6210* seisundi säilimist ei ohusta“. Keskkonnaregistri andmetel (KR_plk, natura_elupaik) on ala lausaliselt poollooduslike kooslustega kaetud. Ehitise püstitamise ja kasutamisega kaasneb laiem keskkonnamõju ning praegune KSH kohane mõju hinnang loodusala kaitse-eesmärkidele ei ole piisav, et järeldada negatiivse mõju puudumist kaitstavale elupaigatüübile.</p>	<p>1. Dirhami sadama-alal on ehituskeeluvöönd varasema ÜPga vähendatud ning keskkonnaministri määrusega 12.03.2003 nr 16-6/937 kinnitatud. Ehituskeeluvööndi vähenduse eesmärgiks on sadamaala laiendamine ja mitmekesise arengu võimaldamine. Looduskaitseaduse § 38 lg 5 p 2 kohaselt ei laiene ehituskeeluvöönd kehtestatud detailplaneeringuga või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud sadamaehitisele ja veeliiklusrajatisele. Sadama arendamisel soovitakse, et sadama alal saaks toimida nii otseselt veeliiklusega seonduvad tegevused, kui ka seda toetavad tegevused nagu merepääste, majutus, söögikoht, muuseum vms. Et vältida võimalikke hilisemaid vastuolusid looduskaitseaduse erisuse tõlgendamisel vähendatakse sadama ehituskeeluvöönd sadama maa-ala ulatuses. Lisaks vähendatakse ehituskeeluvööndit sadmaga piirnevale elamu maa-alal - ei ole põhjendatud, et sadamast sisemaa poole jääb kehtima riba ehituskeeluvööndit. KSH aruandes on esitatud, et vähendamise alale on kehtestatud DP-d, seejuures on esitatud hinnang ehituskeeluvööndi vähenduse võimalikkusele. Kuivõrd ÜP KSH aruandes esitatud ehituskeeluvööndi vähenduse hinnang on eelkõige tugiinfo hilisemaks otsustusprotsessiks, palume Keskkonnaametil ehituskeeluvööndi vähenduse taotlusprotsessis sellega arvestada.</p> <p>2. Arvamust arvestatakse. Pukktuulikule EKV vähendust ei taotle.</p>
--	--	--

	<p>6. Mets</p> <p>Teeme ettepaneku tiheasutusala ümbruses piirangute seadmisel määrata maksimaalne lageraielangi pindala. Kuna paljude tiheasutusala ümbruses on hall lepik uid ja haigeid saarikuid, siis määrata, et lageraielank ei või olla suurem kui x ha välja arvatud hall lepike ja KeA poolt tehtud metsakaitseeksperimenti akti alusel.</p> <p>Märkused ja ettepanekud ÜP p tk i 3.17.2. Väärtuslike maastike määramine (lk.46) kohta</p> <p>1. Põhimõte: „Raied planeeritakse maastikku sobitavad lankidena ja raielangid sobitatakse maastikku vältides suurte avatud vaadete tekkimist.“ Keskkonnaameti hinnangul võib selline sõnastus tekkida võib olla isemoodi nägemus. Kui oleks seda kuidagi soov piirata, siis peaks määrama lageraielangile pindalalise piirangu.</p> <p>2. Põhimõte: „Metsa raiumisel alustatakse metsast, mis on metsa mõistes vanem või mille tervislik seisund on halb.“ Kas see käib ühe kinnistu kohta või kogu väärtusliku metsa kohta konkreetse tiheasutusala ümbruses? Kes seda otsustab, milline neist metsa on mõistes vanem või mille tervislik seisund halb? Mida tähendab metsa mõistes vanem? Siin peaks selgelt kirjeldama, kes otsustab ja mille alusel?</p> <p>3. Põhimõte: „Lageraie lankidega ei ületata väljakujunenud metsaradasid ja teid.“ Seda on väga raske määrata, milline see metsarada või tee on, mida ei või ületada. Kas loomarada on ka metsarada? Pigem võiks olla kohustus koristada inimeste poolt kasutuses olevate metsarajad peale raiet ja mitte kasutada neid kokkuveotedena.</p> <p>4. Põhimõte: „Uuel langil ei alustata lageraiega enne, kui kõrval oleval langil kasvava metsauuenduse keskmine kõrgus on üks meeter.“ Kas sellega on kavandatud metsaseadusest erinev nõue sisse tuua? Metsa majandamise eeskirja § 16 lg 1 kohaselt loetakse metsa uuenuks kui hektaril kasvab vähemalt 1500 0,5 m kõrgust ja kõrgemat harilikku mändi või vähemalt 1000 0,5 m kõrgust ja kõrgemat harilikku kuuske või vähemalt 1500 0,5 m kõrgust ja kõrgemat harilikku tamme või vähemalt 1500 1,0 m kõrgust ja kõrgemat muud metsa uuenuks lugemisel arvesse võetavat puuliiki.</p> <p>5. Põhimõte: „Uus mets pannakse lankidel kasvama hiljemalt kahe aasta</p>	<p>Mitte arvestada. Metsandusspetsialistid on välja toonud, et lageraielangi pindala oleneb metsa kasvukohatüübist, seega ei ole see ühe väärtusena rakendatav - igal üksikjuhtumil tuleks määrata mis on vastava koha puhul sobilik väärtus. Kohalik omavalitsus peab metsa teemat oluliseks teemaks ja seetõttu on metsaraiega seonduvat täpsustatud võrreldes metsaseaduses esitatuga. Samas ei ole üldplaneeringu täpsusastmes võimalik määrata detailseid kvantitatiivseid määranguid vaid peab jääma kvalitatiivsete kirjelduste juurde, kus edasise töö käigus tuleb kohapõhiselt lähtuvalt üldplaneeringus toodud põhimõtetest teha otsus.</p>
--	---	--

		<p>jooksul pärast raiet.“ Keskkonnaamet soovib kasutada metsauuendamise puhul metsaseaduse § 24 lg 3 sõnastust: Metsaomanik on kohustatud rakendama metsa uuendamise võtteid ulatuses, mis hiljemalt viis aastat ning loo, siirdesoo, madal soo, raba, osja, tarna ja lodu metsakasvukohatüüpides kümme aastat pärast raiet või metsa hukkumist tagab uuenenud metsa. Sellega on sobilikes kasvukohatüüpides lubatud ka looduslik uuenemine.</p> <p>6. Põhimõte: „Noortes ja keskealistes metsades tehakse hooldusraiet vastavalt metsade vajadustele.“ Keskkonnaamet soovib kasutada sõnastust: noortes ja keskealistes metsades on lubatud hooldusraiet teha vastavalt metsade vajadustele.</p>	
		<p>7. Sadamad Keskkonnaamet esitas 29.09.2020 kirjas nr 6 5/20/13380 2 ettepaneku täpsustada ÜP s s adama maa-ala mõistet . Lääne Nigula Vallavalitsus oli 15.10.2020 kirjaga nr 7 1/20 111 1 saadetud tabeli „Arvamused ja seisukohad Lääne Nigula valla üldplaneeringu eelnõu ja KSH aruandele“ kohaselt nõus nimetatud Keskkonnaameti ettepanekuga arvestama , kuid muudatus ei ole üldplaneeringusse sisse viidud. Palume sõnastada ÜP ptk 3.3 .1.6 Sadama maa-ala (LS) järgnevalt: „Sadama maa-ala (LS). Sadamateenuste osutamiseks ja laevaliikluse ohutuse tagamiseks kavandatud maa-ala. Sadama maa-alale võib ehitada üldplaneeringu ja/või detailplaneeringuga ette nähtud sadamaehitisi.“</p>	<p>Arvamust arvestatakse. Ptk 3.3.1.6. tekst muudetud järgnevalt: "Sadamateenuste osutamiseks ja laevaliikluse ohutuse tagamiseks kavandatud maa-ala. Sadama maa-alale võib ehitada üldplaneeringu ja/või detailplaneeringuga ette nähtud sadamaehitisi."</p>
<p>8</p>	<p>Priit Kotkas, 30.09.2021</p>	<p>1. Üldplaneeringu eskiisi kaardil on meie perele, s.o. allakirjutatule ning minu abikaasale Signe Kotkasele kuuluvale Einbi külas asuva Ramsholmi kinnistule märgitud avalikult kasutatav tee. Sellist teed meie kinnistul pole, samuti ei soovi me sellist teed oma kinnistule. Teed saab avalikult kasutatavaks kuulutada juhul, kui omanik sellega nõustub või kui kinnistusraamatusse on kantud kinnistut koormav, valla kasuks seatud piiratud asjaõigus. Käesoleval hetkel ei ole omanik andnud Lääne-Nigula vallale oma nõusolekut kinnistule avalikult kasutatava tee tegevmiseks, ka pudub vallal mistahes muu õigusilik alus selle tegemiseks. Seega tuleb Ramsholmi kinnistult eemaldada avalikult kasutatava tee tingmärk. Palun näidata avalikult kasutatav tee kuni Ramsholmi kinnistu piirini.</p>	<p>Arvamust ei arvestata. Valla seisukoht on, et nimetatud tee peaks olema avalikult kasutatav, valla seisukohad on esitatud samas haldusasjas. Kuni riigikohtu lahend ei too teistsugust lahendit jätkatakse nimetatud tee avalikuks teeks planeerimisega.</p>

	<p>2. Üldplaneeringu eskiisi kaardil on märgitud Ramsholmi kinnistule Ramsi poolsaare tippu lautrikoht. Omanikud ei nõustu lautrikoha rajamisega Ramsholmi kinnistule, Lääne-Nigula vallal puudub võõrale maale ilma omaniku nõusolekuta lautri planeerimiseks ka igasugune õiguslik alus. Ka ei ole lautrikoha loomine Ramsi poolsaare tippu, s.h. Lääne-Nigula vallale kuuluvale, Einbi külas asuvale kinnistule nr 1125132, katastrinumbriga nr. 52001:005:0008 võimalik. Nimelt läheb poolsaare tipust Vormsi suunas merre ELASA-le kuuluv Vormsit ja Hiiumaad mandriga ühendav valguskaabel. Valguskaablile kohaldub kaitsevöönd, mis Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2015. a määruse nr 73 „Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded“ § 14 lg 2 kohaselt on merel 0,25 meremiili so 463 meetrit sideehitise keskjoonest. Kaabel läheb merre vallale kuuluvalt kinnistult, mille merepiir on napilt 40 meetrit. Lautrikoht tähendab autode ja paadikäruude pikka vette tagurdamist ning merre kinnijäänud autode traktoritega meremudast väljatõmbamist, milline tegevus sidekaabli kaitsevööndis pole võimalik. Seega ei saa Ramsi poolsaare tippu, s.h. vallale kuuluvale kinnistule lautrikohta rajada. Palume lautrikoha tingmärk kaardilt eemaldada.</p>	<p>Arvamust ei arvestata. Lautrikoht ei ole planeeritud Ramsholmi kinnistule vaid Ramsi puhkekoht katastriüksusele, võimalik et mõõtkvast tulenevalt ei paista see hästi välja. Sideehitise kaitsevöönd ei välista lautrikoha toimimist, seega ettepanekut ei arvestata selles osas. Pääs kallasrajale ja lautrikoht on olulised sellele piirkonnale, mistõttu on nende planeerimine avalik huvi.</p>
	<p>3. Üldplaneeringu kaardil on Ramsholmi kinnistul asuv elamu ja selle õueala jäänud ehituskeelu alasse. Teeme ettepaneku ehituskeelu alast välja jätta õueala ja talu majandushoov, mis on majandushoonete ehitamiseks sobiv ala. Uus ehituskeelu joone ettepanek on lisatud kirjale Lisa 1 näidatud sinisega, olemasolev ehituskeelu joon punasega.</p>	<p>Arvamust ei arvestata. Vastavalt LKS § 38 lg 4 p 1-le ei laiene olemasolevale õuealale ehituskeeld ja seetõttu ei ole vajalik ehituskeeluvööndi täiendav vahendamine üldplaneeringuga.</p>
	<p>4. Meile kuuluvale Einbi külas asuval Voosi kinnistul on olemasolev kasutuses lautrikoht, mille palume märkida ka üldplaneeringu kaardile. Kuna lautrikoha juurde on vajalik rajada ka merenduse ja kalandusega seotud ehitisi, teeme ettepaneku näidata lautrikogha kõrvale praeguse ehituskeelu ala sisse ehitusala, mis võimaldaks ehitada lautrikohte võrgu- ja paadikuure ning muid merenduse ja kalandusega seotus hooneid. Kirja Lisas 2 on lautrikoha ettepanek näidatud mustaga ning ehitusala ettepanek näidatud punasega.</p>	<p>Arvamust ei arvestata. Varasema koostöö käigus esitasite 24.11.20 oma nägemuse (sama nägemus mis nüüdki) lautrikohast ja see oli pigem sadam kui lautrikoht, mis nõuaks suuremamahulisi väljaehitustöid, parkla ehitamist ja muu teenindava taristu ehitamist. Taotletud võrgu- ja paadikuuride rajamiseks puudub teadaolevalt avalik huvi (taotluse on teinud vaid üks perekond, puudub info, et kohalik kogukond seda taotleks), mistõttu ei ole põhjendatud nende kavandamist sinna üldplaneeringuga. Kui kohaliku kogukonna poolt soovitakse arvamuse andja</p>

			poolt küsitut, siis on tulevikus võimalik algatada üldplaneeringut muutev detailplaneering.
		5. Üldplaneeringuga on ette nähtud püsiühendus mandri ja Vormsi vahel, planeeringu eskiisile on märgitud ka selleks ettenähtud maa-ala. Saan aru, et üldplaneeringuga soovitakse ette näha vähemalt 3 km pikkuse silla ehitust üle Voosi kurgu Vormsile. Selleks, et silda saaks üldplaneeringuga kavanda, tuleks üldplaneeringusse kindlasti lisada ka sotsiaal-majanduslikud põhjendused, millega sellist investeringut põhistatakse. Eeldusel, et Voosi kurku, sissesõitu Haapsalu lahele ei plaanita sulgeda purjelaevadele, saab tegemist olema massiivse, kõrge ehitusega, mille ehituse ning eksploatatsiooniga kaasneb ka ulatuslik keskkonnamõju. Suur mõju saab olema kalastikule ning linnustikule. Kindlasti oleks oluline ära tuua ka silla eskiis ning selle ehituslikud põhimõtted, millest nähtudes saaks hinnata rajatava silla mõju muuhulgas ka lindude pesitsusele ja rändele – tegemist on olulise pesitsuala ning rändekoridoriga, mida kõrge vantsild saaks oluliselt takistama. Arvestada tuleb ka kavandatava tegevuse vastavusega Euroopa Linnudirektiivile. Seega tuleb keskkonnamõjude strateegilises hindamises aruandes kindlasti hinnata Vormsi püsiühenduse rajamise keskkonnamõju, mis praegu on jäänud täies mahus hindamata.	Juhime tähelepanu, et ÜP-ga ei planeerita Vormsi silda ning kitsendusi ei seata. Üldplaneeringusse on kantud perspektiivne maakonnaplaneeringu kohane trassikoridori kulgemine informatiivse infona. Ühenduse elluviimine on mastaapne riiklik projekt ja huvi (riigiteede ühendamiseks), mistõttu algatakse projekti elluviimiseks vajadusel riigi eriplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine. Üldplaneeringu koostamise hetkel ei ole ühendus riiklikus teehoiukavas ning ühendusele ei ole omistatud riiklikku huvi.
9	Maa-amet, 08.04.2021 nr 6 3/20/11255-8 28.09.2021 nr 6 3/20/11255 11	1. Palusime oma kirjas 08.04.2021 nr 6 3/20/11255 8 seletuskirjas ja KSH aruandes üheselt selgitada, mis on võimalik mäetööstusmaa. Joonisel Põhijoonis on Keskkonnaametis menetluses olevatele taotletavatele mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele märgitud „taotletav mäeeraldis 27.04.2021 (võimalik mäetööstusmaa)“, kuid seletuskirjas ei ole jätkuvalt selgitatud, millega on täpsemalt tegu. Vältimaks muid tõlgendusi palume seletuskirja lisada selgitus, et võimaliku mäetööstusmaana on märgitud üldplaneeringu koostamise ajal menetluses olnud taotluste mäeeraldiste ja nende teenindusmaade alad.	Arvamust arvestatakse. Ptk 3.20. lisatakse järgnev tekst: "Lisaks on üldplaneeringu põhijoonisel kajastatud võimaliku mäetööstusmaana üldplaneeringu koostamise ajal menetluses olnud taotluste mäeeraldiste ja nende teenindusmaade alad. Nimetatud alad võivad üldplaneeringu elluviimise perioodil olenemata kohaliku omavalitsuse planeerimissuunistest muutuda kaevanduslubade alusel kujuneda mäetööstusmaaks."

	<p>2. Joonis e Üldplaneeringu põhijoonis kohaselt asuvad maardlatel ning Kaopalu kruusakarjäär (loa nr L.MK/330426; loa omaja Lääne Teed OÜ) mäeeraldise teenindusmaal, Jaakna III kruusakarjäär (loa nr L.MK/321798; loa omaja Sandpit OÜ), Jaakna II liivakarjäär (loa nr L.MK/319163; loa omaja EMG Arendus OÜ), Jaakna kruusakarjäär (loa nr L.MK/327728; loa omaja Lääne Teed OÜ) mäeeraldistel ja nende teenindusmaadel olemasolevad puhketaristu objektid ning planeeritud matkarada.</p> <p>Seletuskirja peatükis 3.22. Puhke ja virgestusalade asukoha ja nendest tekivate kitsenduste määramine on kirjeldatud (tsiteerin): „Planeeringuga määratud virgestusrajatiste ümbrusesse ei ole lubatud kavandada müra tekitavaid ehitisi või tegevusi“ ning „Kullamaa puhkealast Kaopalu karjäärini kavandatakse matkarada“. Puhke ja virgestusalade arendamise põhimõtete ja soovitude all on toodud, et tuleks paigaldada infostende, suunaviitasid, teabetahvleid. Selgitame, et kaevandamise käigus toimuvate tegevuste tulemusena tekib paratamatult mõnevõrra müra. Tagamaks maavarale juurdepääsu palume seletuskirjas märkida, et kaevandamiseks antud keskonnalooga määratud aladel on virgestusrajatiste ümbruses müra tekitavad tegevused lubatud. Samuti lisame, et matkaradu, infostende, suunaviitasid, teabetahvleid ei ole ilma kaevandamisloa omaja nõusolekuta mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele lubatud rajada, kuna nende paigaldamine takistab nimetatud objektide alt ja ümbrusest maavara väljamist ja on seega vastuolus MaaPS § 14. Lisaks selgitame, et kaevandamisel tuleb tagada vastavalt MaaPS § 78 ohutusnõuded, mida matkaja puhul ei ole võimalik tagada, kui matkaja satub mäetööde alale või korrastamata maastikule. Tulenevalt MaaPS sätestatud vajadusest tagada juurdepääs maavarale palume nimetatud rajatise mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele mitte planeerida, kui selleks ei ole saadud loa omajate (Lääne Teed OÜ, Sandpit OÜ, EMG Arendus OÜ) nõusolekuid. Nõusolekute saamisel palume need esitada Maa ametile.</p>	<p>Arvamust arvestatakse. Ptk 3.20. lisati järgnev tekst: "Planeeringuga määratud virgestusrajatiste ümbrusesse ei ole lubatud kavandada müra tekitavaid ehitisi või tegevusi välja arvatud maavara juurdepääsu tagamiseks ja kaevandamiseks antud keskonnalooga määratud tegevused.". Samuti lisati peatükis olevasse loetellu: "uusi matkaradu, infostende, suunaviitasid, teabetahvleid ei ole ilma kaevandamisloa omaja nõusolekuta mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele lubatud rajada, kuna nende paigaldamine takistab nimetatud objektide alt ja ümbrusest maavara väljamist".</p>
--	--	--

	<p>KSH aruande peatükis 3.2.1.1. Planeeringulahenduse elluviimi sega kaasnevad mõjud on kirjeldatud (tsiteerin): „Eelnevat arvesse võttes tegi KSH koostaja ettepaneku üldplaneeringu protsessist eraldiseisvalt alustada kohalikul omavalitsusel Palivere aleviku aktiivse reservvaru passiivseks reservvaruks muutmise protsessiga. Maa amet esitas oma 08.04.2021 kirjaga nr 6 3/20/11255 8 seisukoha, milles seisib: „Maa ametile kui keskkonnaregistri kande tegemise otsustajale teadaolevalt ei ole Palivere alevikus asuva Palivere liivamaardla (registrikaart nr 574) aktiivse reservvaru passiivseks reservvaruks ümberhindamiseks alust.“ Lähtuvalt eelnevast eemaldatakse KSH aruandest vastav meede, küll aga tuleb tulevikus, mil algab menetlus maavaravaru kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistamisel arvestada tiheasustusalale avalduvate mõjudega, sh viia läbi keskkonnamõjude hindamine“ (sarnase mõtte leiab ka KSH aruande peatükist ARUANDE JA HINDAMISTULEMUSTE KOKKUVÕTE, sh leevendavad meetmed). Selgitame, et oma kirjas 08.04.2021 nr 6 3/20/11255 8 märkisime, et MaaPS § 23 lõike 7 kohaselt tarbevaru ja reservvaru eristamise aktiivseks ja passiivseks otsustab keskkonnaregistri kande tegemise otsustaja, tuginedes geoloogilise uuringu tulemustele ja muule keskkonnaregistri kande tegemise ajal saada olevale teabele. Konkreetselt Palivere alevikus asuvale aktiivsele reservvarule ei kohaldu kõik MaaPS § 24 loetletud tingimused, et oleks võimalik ilma geoloogilist uurinut nõudmata reservvaru kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistada, seega tuleks läbi viia geoloogiline uuring . Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lg 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lg 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lg 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lg 3 kohase eelhindamise tulemused.</p> <p>KeHJS § 6 lg 2 loetelu on § 6 lg 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi määrus nr 224).</p> <p>Geoloogiline uuring ei kuulu KeHJS § 6 lg 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lg 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul</p>	<p>Arvamust arvestatakse.</p> <p>Lähtuvalt Maa-ameti varasemast kirjast, eemaldati esmane meede (mis hõlmas endas mh geoloogilist uuringut) ning meede asendati KSH aruandes järgmise meetmega: /--/ tulevikus, mil algab menetlus maavaravaru kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistamisel arvestada tiheasustusalale avalduvate mõjudega, sh viia läbi keskkonnamõjude hindamine.</p> <p>Määrus nr 224 täpsustab keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõikes 2 esitatud tegevusvaldkondade loetelu, mille § 3 lg 4 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang anda pealmaakaevandamise korral kuni 25 hektari suurusel alal. Palivere liivamaardla pindala on Maa-ameti maardlate kaardirakenduse kohaselt 19.68 ha.</p> <p>KSH aruannet täpsustatakse üheselt mõistetavuse eesmärgil: /--/ tulevikus, mil algab menetlus maavaravaru kaevandamiseks, arvestada tiheasustusalale avalduvate mõjudega, sh viia läbi keskkonnamõjude eelhindang ning vajadusel algatada keskkonnamõjude hindamine (aluseks kehtiv seadusandlus).</p>
--	--	---

Lääne-Nigula valla üldplaneeringu avalikul väljapanekul laekunud arvamused ja valla seisukoht arvamuse osas

		<p>KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt ei ole Palivere alevikku jääva aktiivse reservvaru ümberhindamisel keskkonnamõju hindamine kohustuslik ja seega Maa amet ei nõustu KSH sõnastusega.</p> <p>Palume KSH aruandes selgitada, et kui tulevikus hinnatakse geoloogilise uurimuga maavara ümber aktiivseks tarbevaruks ning seda hakatakse kaevandama, siis hinnatakse keskkonnamõju hindamise vajalikkust vastavalt KeHJS le.</p>	
		<p>Maa-amet nõustub ajavahemikul 09.08.2021 30.09.2021 avalikul väljapanekul olnud Lääne Nigula valla üldplaneeringuga tingimusel, et täpsustatakse planeeringu dokumente vastavalt eeltoodud märkustele. Märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurde pääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14.</p> <p>Maavarale juurdepääs halveneb, kui üldplaneeringuga seatakse kaevandamist piiravaid tingimusi, mille järgi toimides pole võimalik maavara kaevandada, näiteks kui kaevandamisloa omaja ei saa realiseerida kaevandamisloaga antud õigusi või kui kaevandamine muutub piiravate tingimuste tõttu märkimisväärselt keerulisemaks võrreldes olemasoleva olukorraga.</p> <p>Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlemisega ning edastada üldplaneering peale täpsustuste tegemist teadmiseks Maa-ametile.</p>	Arvamusega arvestatakse.
10	Maaeluministerium, 13.09.2021 nr 4.1-5/1436-1	<p>Maaeluministerium on oma 12.04.2021 kirjaga nr 4.1-5/614-1 kooskõlastanud üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu, kuna Maaeluministeriumi varasemad märkused on võetud teadmiseks ning üldplaneeringu dokumente on vastavalt korrigeeritud. Maaeluministerium on seisukohal, et üldplaneeringu seletuskirja jaotises 3.3.1.16 „Maalise asustuse maa-ala (MA)“, jaotises 3.3.2 „Üldised põhimõtted hajaasustuses“ ja jaotises 3.17.1 „Väärtuslike põllumajandusmaade määramine“ väärtusliku põllumajandusmaa kohta toodud tingimused ja põhimõtted on üldises vastavuses väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlevas seaduse eelnõus toodud eesmärgi ja põhimõtetega.</p>	

	<p>Maaeluministerium analüüsis üldplaneeringuga kavandatud väärtuslike põllumajandusmaade kaardikihti ja võrdles saadud tulemeid Põllumajandusuuringute Keskuse poolt koostatud põllumajandusmaa massiive kajastava kaardiandmetega (2017. aasta seis). Analüüsi tulemustest selgus järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none">- Põllumajandusuuringute Keskuse poolt koostatud kaardikihi andmetel on Lääne-Nigula vallas väärtuslike põllumajandusmaid (kahe hektari suuruse või suurema põllumajandusmaa massiivi kaalutud keskmine boniteet on 34 hindepunkti või enam) ligi 17 500 hektarit, millest u 1500 hektarit ei kavandata üldplaneeringuga väärtuslikuks põllumajandusmaaks arvata. Samas on aga üldplaneeringuga kavandatud määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks rohkem kui 2000 hektarit põllumajandusmaa massiive, mille kaalutud keskmine boniteet on alla 34 hindepunkti. Kokkuvõtvalt kavandatakse Lääne-Nigula vallas määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks üle 18 300 hektari põllumajandusmaad;- KSH aruande eelnõu jaotises 3.2.3 „Väärtuslik põllumajandusmaa“ on toodud väärtuslike põllumajandusmaade kohta põhjalik analüüs, lahates planeeringulahenduse elluviimisega kaasnevaid mõjusid erinevate külade kaupa. Märgime, et Maaeluministeriumi poolt tehtud analüüsi põhjal nähtub, et üldplaneeringuga ei kavandata määrata väärtuslikeks põllumajandusmaadeks rida suuremaid põllumajandusmaa massiive, mis paiknevad soode läheduses (Hindaste külas paiknev massiiv), metsamassiivide keskel (Elbiku ja Keedika külas paiknevad massiivid), samuti tiheasustusalade läheduses (Kärbla, Saunja, Võntküla, Vidruka külades ja Risti aleviku lähistel olevates külades paiknevad massiivid). Väärtuslike põllumajandusmaade kaitsel on maakasutusküsimuste hilisemal käsitlemisel oluline mõju. Sellest tulenevalt on Maaeluministerium seisukohal, et üldplaneeringut käsitlevates dokumentides tuleks väärtuslikuks põllumajandusmaaks mittemääramist põhjendada, käsitledes seejuures võimalikult üksikasjalikult põhjuseid ja huvisid, sealhulgas avalikke huvisid, mis kaaluvad üles väärtusliku põllumajandusmaa säilitamise avaliku huvi. Lisaks palume hinnata sellega kaasnevaid mõjusid ka KSH aruande jaotises 3.2.3. See annab meie arvates nii kohaliku omavalitsuse üksusele kui ka riigile selguse ja kindluse, et üldplaneeringuga määratavad väärtuslikud põllumajandusmaad saavad ajatu kaitse ning nende võimalik hõlmamine muul otstarbel oleks minimeeritud.	<p>Arvamust ei arvestata.</p> <p>Üldplaneering lähtub kohalikest teadmistest, mis hõlmas planeeringumenetluses kohalike põllumajandusettevõtjate ja kogukondade kaasamist. Välja arvati vaid sellised väärtuslikud põllumajandusmaad, mis olid tiheasustusaladel, liiga väikesed või kuhu kavandati muud maakasutust. Juurde arvati alasid, mida toodi välja sihtgrupiga tehtud koostmistel. Ptk 3.17.1. on neid põhimõtteid ka kirjeldatud. Kuivõrd üldplaneeringu koostamise ajal ei ole võimalik tugineda kehtivale väärtuslike põllumajandusmaid reguleerivale seadusandlusele, siis tulevalt maakonnaplaneeringu suunistest ja Plans § 75 lg 1 p 14 kasutab kohalik omavalitsus oma täielikku otsustusõigust määrata üldplaneeringuga väärtuslikud põllumajandusmaad ja nende tingimused olenemata võimalikest tulevikus vastu võetavatest riiklikest seadustest ning neis sisalduvatest kriteeriumitest. Üldplaneeringu kohasel tasemel on KSH-s seda ka hinnatud. Üldplaneeringu ja selle juurde kuuluva KSH on kooskõlastanud erinevad koostöötegijad, sh ka Maaeluministerium.</p>
--	---	---

		<p>2) Seletuskirja jaotises 3.8.8 „Sademeveesüsteemid“ on toodud põhimõtted sademeveesüsteemide edasisel arendamisel. Ühe tingimusena on ette nähtud, et sellega seotud arengute kavandamisel tuleb kombineerida maaüksusepõhised sademeveelahendused piirkondlike lahendustega. Jaotises on märgitud, et üldjuhul ei ole võimalik juhtida arendusalade sademevett riigitee kraavidesse, kuid see on võimalik vaid põhjendatud juhtudel koostöös Transpordiametiga. Soovime preventatiivselt juhtida tähelepanu viimasel ajal palju probleeme tekitanud küsimusele, mis on seotud lisavee maaparandussüsteemi juhtimisega. Selgitame, et maaparandusseaduse § 53 kohaselt võib tulla kõne alla ka väljaspool maaparandussüsteemi koondatud vee ehk lisavee juhtimine maaparandussüsteemi. Peame vajalikuks osundada, et sellisel juhul peab ehitusloa või muu loa andja kooskõlastama ehitusprojekti või taotluse, mille kohaselt soovitakse juhtida väljaspool maaparandussüsteemi koondatud vesi (lisavesi) eesvooluvõi kuivenduskraavi, Põllumajandus- ja Toiduametiga.</p> <p>Lisaks sellele tuleb lisavee maaparandussüsteemi juhtimise puhul arvestada maaparandussüsteemi hoiutööde mahu ning sellega seotud hoiukulude suurenemisega. Maaparandusseaduse § 53 lõikes 9 on sätestatud, et kui selle maaparandussüsteemi, millesse lisavett juhitakse, ühishoiuks on moodustatud maaparandusühistu, osaleb maaparandussüsteemi lisavett juhtiv isik maaparandushoiukulude katmisel Põllumajandus- ja Toiduameti määratud ulatuses. Samas muul juhul ehk olukorras, kus maaparandusühistut ei ole moodustatud, peab lisavett juhtiv isik arvestama kohustusega korraldada maaparandushoiutööde eest tasumise muudel asjaõigusseadusest tulenevatel alustel. See tähendab, et igal juhul peaks isik, kes ehitustegevuse käigus või ehitamise tulemusena hakkab juhtima sadevett maaparandussüsteemi, teadma, et tal lasub kohustus tasuda lisavee juhtimisega kaasnevad maaparandushoiu kulud. Eelnevat silmas pidades ning juhaks, kui lisavee maaparandussüsteemi juhtimise vajadus peaks tekkima, soovitame üldplaneeringus käsitleda ka lisavee maaparandussüsteemi juhtimisega seotud nõudeid ning sellega kaasnevaid maaparandushoiu kulude tasumise kohustusi.</p>	<p>Arvamust arvestatakse osaliselt. Ptk 3.24. lisatakse järgnevad laused: "Ehitamist puudutavates menetlustes tuleb igakordselt lähtuda konkreetse ajahetke maaparandusobjektide seisust, mida tuleb vaadata asjakohasest registrist või Maa-ameti kaardirakendusest. Lisavee (väljapool maaparandussüsteemi koondatud vesi) juhtimine maaparandussüsteemi eesvoolu või kuivenduskraavi tuleb kooskõlastada Põllumajandus- ja Toiduametiga.". Juhime tähelepanu, nagu oleme teinud seda juba alates lähteseisukohtade staadiumist, et üldplaneeringu koostamisel on arvestatud võimalikult suures ulatuses põhimõtet mitte esitada tekstis ja joonistel ei esitata kehtivaid õigusakte ja piiranguid kuna neid ei kehtestata üldplaneeringuga. Varasemast praktikast on mitmeid näiteid, kus seadusesäte muudetakse, kuid selle varasem sissekandmine üldplaneeringusse tekitab kas segadust või selle edasi kehtimise.</p>
11	Diana Saarniit, Mairo Saarniit, 15.09.2021	Palume muuta Lääne-Nigula valla üldplaneeringus maa juhtotstarvet tootmismaast elamumaaks, meile kuuluva Nagimäe kool katastriüksuse osas, katastritunnusega 55201:001:0214. Kuna plaanime sinna endale elumaja ehitada.	Arvamust arvestatakse. Viidatud katastriüksusele kavandatakse üldplaneeringus maalise asustuse

			<p>maa-ala juhtotstarve mis muuhulgas võimaldab elamute kavandamist.</p>
<p>12</p>	<p>Põllumajandus- ja Toiduamet, 06.08.2021 nr 6.2-1/6788-1</p>	<p>Oleme seisukohal, et planeering ei kajasta maaparandussüsteeme ja nendest tulenevaid nõudeid vajalikul määral. Alljärgnevalt selgitame oma seisukohta.</p> <p>Üldplaneeringu alusel, vastavalt sellele, kas ehitamist kavandatakse detailplaneeringu kohustusega alale või mitte, koostatakse detailplaneeringuid või antakse projekteerimistingimusi. Seetõttu on oluline, et lisaks üldplaneeringuga kavandatavatele tegevustele kajastaks üldplaneering ka olemasolevat olukorda. Olemasoleva olukorra kirjeldamine on vajalik eelõige kohalikele elanikele ja teistele isikutele, kes planeeringu alal tegevusi kavandavad kui ka planeeringu korraldajale ehk kohalikule omavalitsusele edasises loamenetluses.</p> <p>Juhime tähelepanu, et maaparandusseadusest tulenevalt kehtib maaparandussüsteemide reguleeriva võrgu maa-alal ja maaparandussüsteemide eesvoolu kaitsevööndis mitmeid piiranguid, millega tuleb maakasutajal juba oma tegevuste kavandamise varajases staadiumis arvestada.</p> <p>Maaparandusseadusest ei tulene mitte ainult ehitusõiguse andmisega seotud nõuded. Kõik tegevused, mis võiksid kahjustada maaparandussüsteemi toimimist, on vaja eelnevalt kooskõlastada PTA-ga. Ka selliste ehitiste kavandamine, milleks ehitusluba ei anta ja ehitusteatist ei esitata, tuleb maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu maa-alal ja eesvoolu kaitsevööndis kooskõlastada PTA-ga. Need tegevused on vaja kajastada üldplaneeringu seletuskirjas.</p> <p>Teavitame, et üldplaneeringus peab olema kajastatud olemasolevate maaparandussüsteemide toimimist tagavad meetmed (sh maaparandussüsteemide terviklikkuse säilitamine) ning ruumilise planeerimise põhimõtted maaparandussüsteemide aladel, kus kavandatakse maakasutuse muutmist ja ehitusõiguse laiendamist. Maaparandussüsteemidega hõlmatud maa-alal tuleb arvestada maaparandusseadusest (edaspidi ka MaaParS) tulenevalt maaparandussüsteemide toimimist tagavate meetmetega ning eesvoolude puhul looduskaitse- ja veeseadusest tulenevate veekogudele kehtivate piirangutega</p>	<p>Kogu arvamust arvestatakse osaliselt. Ptk 3.24. lisatakse järgnevad laused: "Ehitamist puudutavates menetlustes tuleb igakordselt lähtuda konkreetse ajahetke maaparandusobjektide seisust, mida tuleb vaadata asjakohasest registrist või Maa-ameti kaardirakendusest. Lisavee (väljapool maaparandussüsteemi koondatud vesi) juhtimine maaparandussüsteemi eesvoolu või kuivenduskraavi tuleb kooskõlastada Põllumajandus- ja Toiduametiga."</p> <p>Juhime tähelepanu, nagu oleme teinud seda juba alates lähteseisukohtade staadiumist, et üldplaneeringu koostamisel on arvestatud võimalikult suures ulatuses põhimõtet mitte esitada tekstis ja joonistel ei esitata kehtivaid õigusakte ja piiranguid kuna neid ei kehtestata üldplaneeringuga. Varasemast praktikast on mitmeid näiteid, kus seadusesäte muudetakse, kuid selle varasem sissekandmine üldplaneeringusse tekitab kas segadust või sätte edasi kehtimise.</p> <p>Samuti selgitame, et üldplaneering kogu ulatuses - igasse peatükki ristviitamine ja tingimuste kooskasutuse sissetoomine teeb üldplaneeringu käsitlemise oluliselt keerulisemaks.</p> <p>Üldplaneeringu ja selle juurde kuuluva KSH on kooskõlastanud erinevad koostöötegijad.</p>

	<p>Tuginedes planeerimisseaduse § 87 lõikele 2 ja tutvunud Lääne-Nigula valla üldplaneeringuga ja KSH aruandega esitame alljärgnevad ettepanekud üldplaneeringu täiendamiseks selliselt, et see vastaks planeerimisseaduse § 75 lõike 1 punktis 28 sätestatud üldplaneeringu ülesandele.</p> <p>1. Palume peatükis 3. Planeeringulahendus ja selle alapeatükis 3.3.2. Üldised ehituspõhimõtted hajaasustusalas viidata maaparandusseadusest tulenevatele piirangutele. Hajaasustusala käsitledes on oluline tingimustes välja tuua, et (hoonete) ehitamisel maaparandussüsteemi maaalale peab olema tagatud olemasolevate maaparandussüsteemide säilimine ja jätkusuutlik toimimine. Palume täiendada tingimuse loetelu järgnevalt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hajaasustusalal maaparandussüsteemi maa-alale (ehitus)tegevuse kavandamisel tuleb arvestada seal paiknevate maaparandussüsteemidega. <p>2. Alapeatükis 3.8.4.2. Päikeseenergeetika tuleb viidata ka maaparandusseadusest tulenevatele piirangutele. Päikesepeakide kavandamisel tuleb arvestada maa-alal paiknevate maaparandussüsteemi rajatistega, sealhulgas drenaažiga (MaaParS § 47 - § 50).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maaparandussüsteemi maa-alale päikeseenergiajaamade kavandamisel tuleb arvestada, et maaparandussüsteemide töövõime peab säilima. <p>3. Peatükis 3.17. Väärtuslike põllumajandusmaade ja maastike määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine ja selle alapeatükis 3.17.1. Väärtuslike põllumajandusmaade määramine täiendada tingimuse loetelu järgnevalt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Väärtuslikel põllumajandusmaadel paiknevad maaparandussüsteemid tuleb hoida korras ja tagada nende terviklikkus. • Väärtuslikule põllumajandusmaale taastuenergia tootmisalade kavandamisel tuleb arvestada maa-alal paiknevate maaparandussüsteemi rajatistega, sealhulgas drenaažiga. <p>4. Peatükis 3.24. Maaparandussüsteemide asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine palume lähtuda üldiste põhimõtete ja tingimuste kirjeldamisel maaparandusseadusest.</p> <p>Teeme ettepaneku lisada tingimuste loetelu järgnevalt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maaparandussüsteemi maa-alal (ala, millel paikneb reguleeriv võrk, vastavalt kuivendus- või niisutusvõrk) tuleb arvestada maaparandussüsteemide 	
--	---	--

	<p>toimimist ja terviklikkust tagavate meetmetega vastavalt maaparandusseaduses sätestatule.</p> <ul style="list-style-type: none">• Maavaldaja ei tohi oma tegevusega takistada vee voolu maaparandussüsteemis ega tekitada muu tegevusega kahju teistele maavaldajatele. Maaparandussüsteem kuulub maa juurde, millel see asub ning maaomanikul lasub kohustus tagada tema maal paiknevate kraavide (sh eesvoolude), drenide ja dreneažikollektorite (sh kollektoreesvoolude), dreneažikaevude ja teiste maaparandussüsteemi rajatiste korrashoid ning toimimisvõime.• Lähtudes maaparandusseadusest tuleb eesvoolu kaitsevööndis tehtavate tööde, maaparandussüsteemi maa-alale muu ehitise ehitamise ja heitvee imutamise, maaparandussüsteemi lisavee juhtimise ning maaparandussüsteemi maa-alal asuva kinnistu maakorraldustoimingu (sealhulgas siht- või kasutusotstarbe muutmise) korral saada luba või kooskõlastus Põllumajandus- ja Toiduametilt. Samuti on keelatud ilma Põllumajandus- ja Toiduameti loata dreneažisüsteemi maa-alale lasta kasvada või istutada puittaimi, sealhulgas rajada lühikesse raieringiga madalmetsa.• Maaparandussüsteemi tohib rekonstrueerida või uut ehitada vaid Põllumajandus- ja Toiduameti loal. Maaparandussüsteemide projektdokumentatsioon (sealhulgas dreneažikuivenduse teostusjoonised) on leitav Põllumajandus- ja Toiduameti arhiivist.• Üldplaneeringu kaardile kantud olemasolevate maaparandussüsteemidega aladele (nt dreneažikuivendussüsteemid, kraavkuivendus või kogujakraavid) ehitusõiguse kavandamisel tuleb arvestada eesvoolude ehituskeeluvöönditega. Kanda kaardile maaparandussüsteemi maa-alale lisaks ka eesvoolud (eraldi eesvool ja riigi poolt korrashoitav ühiseesvool). Vastav detailplaneering või ehitusprojekt kooskõlastada Põllumajandus- ja Toiduametiga. <p>Maaparandussüsteemiga alal peab igasuguse ehitustegevuse puhul olema tagatud kogu maaparandussüsteemi häreteta toimimine.</p>	
--	--	--

		<p>6. Alapeatükis 3.8.8. Sademeveesüsteemid tuleb viidata ka maaparandusseadusest tulenevatele piirangutele. Koondatud sademevee juhtimine maaparandussüsteemi rajatistesse on lubatud vaid Põllumajandus- ja Toiduameti loal või kooskõlastusel. (MaaParS § 47 - § 50, § 53).</p> <p>Sademevee ärajuhtimiseks lahenduste leidmisel tuleb arvestada, et mitmed sademevee juhtimiseks tuleb saada Põllumajandus- ja Toiduameti luba. Vajadusel tuleb eesvool eelnevalt rekonstrueerida. Samuti tuleb arvestada, et maaparandussüsteemi lisavee juhtimisel tuleb lisavee juhtijal osaleda maaparandushoiukulude katmisel. Lisavesi on väljastpoolt maaparandussüsteemi koondatud vesi, mis juhitakse maaparandussüsteemi eesvoolu või kuivenduskraavi või kuivendusvõrgu maa-alusesse torustikku.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koondatud sademevee ja muu vee juhtimine maaparandussüsteemi rajatistesse on lubatud vaid Põllumajandus- ja Toiduameti loal või kooskõlastusel. <p>Ka muude tegevuste korral peale ehitiste kavandamise (lisavee juhtimine maaparandussüsteemidesse, maade metsastamise...jne.) on vajalik Põllumajandus- ja Toiduametiga kooskõlastamine.</p> <p>Põllumajandus- ja Toiduamet jääb ootama Lääne-Nigula Vallavalitsuse tagasisidet tuginedes Planeerimisseaduse § 87 lõige 9-le.</p>	
13	Riigi Kinnisvara, 20.09.2021	<p>Riigi Kinnisvarale kuulub Pürksi keskuse 10b (52001:005:0176) kinnistu. Palume koostamisel oleva üldplaneeringuga antud kinnistu maa-ala juhtfunktsiooniks määrata segahoonestusega maa-alaks. Riigi Kinnisvara AS-i arvates võimaldab segahoonestuse maa-ala määramine kinnistu paindliku kasutamise ja arendamist olukorras, kus ei ole selge riigi vajadus antud kinnistu suhtes. Hetkel puudub vajadus antud kinnistut kasutada ühiskondlike ehitiste maana.</p>	Arvamust ei arvestata. Lähtutakse kehtivast detailplaneeringust, millega on kavandatud ühiskondlikud hooned.
14	Ain Talviste, 01.09.2021	<p>1. Planeerida Allikmaa külas Allikmaa tee äärde KÜ 43601:001:0405 1,82 ha suurusele osale elamumaa, 4 elamukrunti + juurdesõiduee Allikmaa teelt. Kruntide suurus ca 4550 m² - juurdesõidutee.</p> <p>Selleks muuta maatulundusmaa (looduslik rohumaa) 1, 82 ha elamumaaks. Allikmaa tee äärde on kujunenud elamumaad kuni loodava üksuseni. Kõrval Tooma tänava 5 elamukrunti. See jätkaks elamute ehitust Allikmaa tee äärde kuna mõlemal pool teed on elamud ja kaks vana talu südant, Aru, Aaviku. Raudtee poole Aru ja Aaviku ning raudtee vahele on planeeritud kaks elamu</p>	Arvamust arvestatakse osaliselt. Korrigeeritakse väärtuslike põllumajandusmaa piirjoont. Ala ei määrata tiheasustusega alaks, kuid sellele jääb maalise asustuse juhtotstarve, mis võimaldab kavandada elukondlike hoonetega hoonestatavaid maaüksuseid minimaalse suurusega 0,5 ha.

Lääne-Nigula valla üldplaneeringu avalikul väljapanekul laekunud arvamused ja valla seisukoht arvamuse osas

		krunti. See moodustaks terviku. Kogu piirkond jääb bussipeatuse ja tulevase raudteejaama lähedale.	
		2. Ülejäänud 1,31 ha maale saab rajada päikesepargi, mis varustaks roheline energiaga ümbruskonna majapidamisi.	Arvamust ei arvestata. Üldplaneeringus ei määrata päikeseparkide alust maad. Päikesepargi rajamine saab toimuda päikeseenergia rajamise nõuete kohaselt.
15	Tenno Laanemets, 30.09.2021	1. Palun määrata Liikluse maa-alana Lisal 1 punaste joontega märgitud planeeritavad juurdepääsu tagavad erateed Hansu-kalda talule, Kala talule, Kase talule ja Kaltre talule. Palun korrigeerida väärtusliku põllumajandusmaa piire katastril 34202:002:0470, et eemaldada võimalik vastuolu planeeritava juurdepääsuteega, mis on toodud Lisal 1.	Arvamust arvestatakse osaliselt. Väärtusliku põllumajandusmaa piiri korrigeeritakse. Erateid ei määrata üldplaneeringuga, samuti liikluse maa-ala juhtotstarvet väljaspool tiheasustust.
		2. Palun eemaldada väärtusliku põllumajandusmaa määratlus katastrilt 34202:002:0363 ja 34201:001:0472.	Arvamust arvestatakse osaliselt. 0363-katastriüksus on aeg-ajalt osaliselt üleujutatav, sellelt eemaldatakse väärtusliku põllumajandusmaa tähistus. 0472-katastriüksus on tootmise maa-ala, millele polegi väärtuslikku põllumajandusmaad planeeritud.
		3. Palun määrata Liikluse maa-alana Lisal 2 märgitud planeeritav avalik parkla, mis on toodud Üldplaneeringus paatide veeskamise koha tarbeks Laastre paisu piirkonnas.	Arvamust ei arvestata. Parklad on esitatud punkt-leppemärgina, neid ei esitata liikluse maa-alana.
		4. Palun määrata Lisal 3 Selli katastril toodud ala Segahoonestusalana.	Arvamust arvestatakse.
16	Nõva osavallakogu ettepanek, 13.09.2021	1. Muuta Nõmmemaa külas osad põllud väärtuslikeks põllumaadeks, et säilitada külas põllu-, heina- või karjamaad (küla piirneb mõlemalt poolt rabaga ning seega ei ole võimalik põllumaa osa juurde tekitada), samuti säilitada sellega külale iseloomulik vaade. Kaart manuses.	Arvamust arvestatakse osaliselt. Viidatud maa-alad määratakse väärtuslikuks põllumajandusmaaks. Viidatud rajad määratakse üldplaneeringus matkaraajana.
		2. Merele juurdepääse võiks olla rohkem. Rannakülas on mitmed endised juurdepääsuteed suletud eramaade omanike poolt. Hetkel on seal veel maid, kus on metsaradade näol merele juurdepääsud olemas. Kui kunagi tulevad nendele maadele peale arendused, siis oleks osa teedest juurdepääsudena võimalik säilitada, kui need teed on üldplaneeringus ära märgitud.	Arvamust arvestatakse, tootmismaa juhtotstarve võetakse maha. Tegemist ei ole tiheasustusalaga, seega elamumaad ei määrata, tegu on maalise asustuse alaga.
17	Lääne-Nigula Vallavalitsuse ettepanek, 22.07.2021	Variku töökojas vastas on üks tootmismaa katastriüksus üldplaneeringus elamumaaks muutmata. See muudatus tuleks sisse viia. (katastriüksus 44101:001:0748)	Arvamust arvestatakse. Maaüksusele määratakse maalise asustuse juhtotstarve, mis muuhulgas võimaldab elamute püstitamist.

Lääne-Nigula valla üldplaneeringu avalikul väljapanekul laekunud arvamused ja valla seisukoht arvamuse osas

18	Vallavalitsuse 13.07.2021 is- tungi protokolliline otsus	Lääne-Nigula Vallavalitsus teeb ettepaneku muuta vastuvõetud Lääne-Nigula valla üldplaneeringu punkte 3.6.2 „Kohalike teede määramine“; 3.25 Avalikes huvides omandamise, sealhulgas sundvõõrandamise, või sundvalduse seadmise vajaduse märkimine“ ja 4 „Üldplaneeringu elluviimine“ vastavalt allpool esitatud redaktsioonile (ettepanek lisatud protokollile).	Arvamust arvestatakse ning lahendust korrigeeritakse vastavalt esitatud redaktsioonile.
19	Aino Konrad, 21.05.2021	Üldplaneeringu eelnõus on kavandatud planeerida Marimetsa Looduskaitsealale KLO 1000215 erametsamaale kergliiklustee, mustkattega tee, matkarajad, vaatetornid, infotahvlid või muud tegevused. Kustutada üldplaneeringus minu erametsamaale kavandatud planeeritavad kergliiklusteed, mustkattega teed, matkarajad, vaatetornid, infotahvlid ja muud sarnast – erametsamaa omanikud ei soovi eraomandi koormamist ja ei sõlmi lepinguid. Tuleb lähtuda säästvast looduskeskkonna ja majanduskeskkonna tekkivatest negatiivsete mõjude kaitsevajadusest.	Arvamust ei arvestata. Kullamaa Osavallakogu on menetlenud analoogset ettepanekut 11.11.2020 koosolekul ja otsustas jätta 3420009 Liivamäed-Silgi tee 5,16 km avalikult kasutatavate erateede nimekirja. Ettepanekust ei selgu millistest objektide (kergliiklustee, mustkattega tee, matkarajad, vaatetornid, infotahvlid...) või erametsamaid on silmas peetud. Üldplaneering määrab võimalike avalike objektide üldised asukohad ning on saanud seejuures Keskkonnaameti kooskõlastuse. Objektide (nt avalik puhketaristu) elluviimiseks algatatakse eraldi ehitusprojekti/planeeringu menetlus ning selle käigus lahendatakse muuhulgas maasuhteid puudutav.
20	Tiiu Korpus, 20.05.2021		
21	Eidi Maripuu, 21.05.2021		
22	Andres Saalmaa, 20.05.2021		
23	Uno Korpus 20.05.2021	Lääne- Nigula valla üldplaneeringu eelnõus on minu kinnistule, põllumaale 44101:001:0701 ja 44101:001:0022, kantud planeeritav kergliiklustee, matkarada või muud tegevused. Kustutada minu kinnistutelt planeeritav kergliiklustee, matkarada ja muud kavandatavad tegevused . Põllumaal puudub tee vajadus ja samu lepingu vajadus puudub.	Nimetatud tegevusi antud kinnistutele ei ole märgitud, seega saab lugeda et arvamust arvestatakse.
24	Keskkonnaministerium, 13.10.2021 nr	Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 3.5. Detailplaneeringu koostamise kohustusega alade või juhtude määramine on toodud detailplaneeringu koostamise kohustusega juhud punktide kaupa. Teeme ettepaneku lisada punkti 2 kahjuliku välismõju näidete loetelusse ka välisõhu saasteained.	Arvamust arvestatakse. Asendame "tolm" mõistega "saasteained välisõhus".

<p>7-15/19/2885-14</p>	<p>Teeme ettepaneku täpsustada üldplaneeringu seletuskirja peatükis 3.18. Metsade majandamise üldised põhimõtted toodud lõigu viimast lauset Juhul, kui metsaala ei käsitleta üldplaneeringus või mõnes teises arengudokumendis väärtusliku metsa või KAH (kõrgendatud avalik huvi) alana, ei piirata metsa majandamist, vaid seatakse tingimused raie järgseteks tegevustest nagu laoplatside korrastamine, kokkuveo teede tasandamine ja metsa uuendamine. Hetkel jääb see mõnevõrra ebaselgeks – kas mingeid tingimusi kavatakse seada planeeringuga või mingi muu korraga. Sealjuures juhime tähelepanu sellele, et laoplatside korrastamine, metsa uuenemise tagamise kohustus ning paljud muud aspektid on juba reguleeritud metsaseadusega.</p>	<p>Arvamust arvestatakse. Ptk 3.18. lisati viimaseks lauseks "Juhul, kui metsaala ei käsitleta üldplaneeringus või mõnes teises arengudokumendis väärtusliku metsa või KAH (kõrgendatud avalik huvi) alana, ei piirata metsa majandamist."</p>
	<p>Et tagada metsade majandamise kohta seatavate täiendavate tingimuste täitmine, soovime asjassepuutuvaid metsaomanikke teavitada ning tagada tingimustega kaetud alade ruumiandmete jõudmine Keskkonnaametisse, kelle ülesanne on metsaressursi arvestuse riikliku registri ehk metsaregistri haldamine. Selgitame, et kui metsa omanik soovib metsa majandada, siis teatud tegevuste osas (näiteks v.a valgustusraie) tuleb omanikul esitada Keskkonnaametile metsateatis (metsaseadus § 41). Teisalt on juhtumeid, kus väikesemahulise raie puhul seda teha pole vaja (metsaseadus § 41 lõige 14). Üldplaneeringu elluviimise seisukohast on oluline, et üldplaneeringus sätestatu oleks vajadusel ühildatud metsaregistriga ning omanikud tingimustest teadlikud.</p>	<p>Arvamust arvestatakse osaliselt. Üldplaneering vormistatakse ja esitatakse vastavalt vormistamisnõuete määrusele. Peale üldplaneeringu kehtestamist saavad ruumiandmed vastavalt korrale ametkondadele kättesaadavaks ja vastavast kaardikihist saab vastavad alad. Eraldi kõiki katastriüksuste teavitamist ei tehta, kuna kehtiv õigus seda ei nõua.</p>
	<p>Teeme ettepaneku peatükis 3.17.2. Väärtuslike maastike määramine toodud väärtuslike loodus- ja kultuurmaastike säilitamise üldise põhimõtte - tööstus- ja majandushooned planeeritakse ning ehitatakse piirkonda, kus nad avaldavad võimalikult vähe negatiivset mõju väärtusliku maastiku üldilmele lõppu lisada ning tagavad keskkonnakvaliteedi nõudeid.</p>	<p>Arvamust arvestatakse. Viidatud lõik sõnastatakse järgnevalt: "tööstus- ja majandushooned planeeritakse ning ehitatakse piirkonda, kus nad avaldavad võimalikult vähe negatiivset mõju väärtusliku maastiku üldilmele ja tagavad keskkonnakvaliteedi nõuded".</p>
	<p>KSH aruande peatükis 3.4.4 Jäätmemajandus ja jääkreostusobjektid on käsitletud Saksamaa norme lõhnahäiringu reguleerimisel. Soovitav on need esitada ainult viitena või eraldi lisana, tekstis käsitletuna on need normid eksitavad.</p>	<p>Arvamust ei arvestata. Tegemist on informatiivse andmestikuga, mida ei kehtestata üldplaneeringuga. Eelnevalt lähtuvalt ei leia KSH koostaja, et andmestik tuleks esitada eraldi lisana.</p>
	<p>Juhime tähelepanu, et KSH aruande peatükis 3.5 Sotsiaalmajanduslik keskkond (lk 171) toodul lausest Soomes teostatud peenosakeste mõõtmistulemuste... ei ole aru saada, millise suurusega osakesi on mõeldud. Palume täpsustada</p>	<p>Arvamust arvestatakse. Atmosfääriõhu kaitse seaduse ja ka viidatud allikate kohaselt on</p>

Lääne-Nigula valla üldplaneeringu avalikul väljapanekul laekunud arvamused ja valla seisukoht arvamuse osas

			<p>peenosakesed PM10 (osakesed diameetriga kuni 10 µm). Aruannet täiendatakse.</p>
		<p>Palume korrigeerida KSH aruande peatükis 3.5 Sotsiaalmajanduslik keskkond (lk 172) toodul lause Lõhna osa ei ole Eestis kehtestatud piirväärtust... sõnastust</p>	<p>Arvamust arvestatakse. Sõnastust korrigeeritakse järgnevalt: <i>Lõhna osas ei ole Eestis kehtestatud piirväärtust, määratletud on lõhnaaine häiringutase, milleks loetakse olukorda, mil vastuvõtja juures esineb aasta jooksul lõhnatunde rohkem kui 15 % aastatundidest st 1314 h/a ehk rohkem kui 54,75 d/a.</i></p>